

התמכרות

עישון ולחץ חברתי דיון בעקבות סיפור

מטרה:

לעורר דיון דילמה בנושא העישון המעסיק רבים מהמתבגרים.

מהלך הפעילות:

- המדריך יספר את הסיפור.
- המשתתפים יתארו במילים שלהם את מה שהתרחש וינסו לחדד את הדילמה העומדת בפני הנער.
- המדריך יבקש מהמשתתפים לשתף, האם שמעו על סיטואציה דומה במציאות?
- המשתתפים יתבקשו לתת "טיפים" לנער כיצד להתמודד.

אפשרות נוספת:

- להציג את הסיפור כ"מכתב למערכת" שהגיע לאחד מעיתוני הנוער. המשתתפים יתבקשו להתחלק לקבוצות, כל קבוצה היא עורכי המדור שתפקידם להשיב לקורא ולתת לו את עצת המערכת.
- לסיום תקרא כל קבוצה את תשובתה לנער.

סיפור המקרה:

מעולם לא נמשכתי לזה. בעצם, כל הרעיון נראה לי אדיוטי לשרוף את דמי הכיס המעטים שיש לי, שלא לדבר על הריח, והצורך להתחבא ולהסתתר וכו'. אז למה אתמול קרה מה שקרה?
אתמול "נעלמו" החבר'ה לפינת העישון ופתאום מצאתי את עצמי אתם במקום הזה – מקום שאני לא הולך אליו בדרך כלל.
כולם "שלפו" מצתים וסיגריות מכיסים נחבאים ורק אני עמדתי שם איתם בלי סיגריה, סתם מדבר ומתלוצץ עם כולם.
אני לא זוכר איך זה התחיל. אבל משהו שמישהו אמר הסב את תשומת ליבם לעובדה שאני לא מעשן ואז התחילו ההערות, ה"עקיצות" וה"צחוקים". הם אמרו: "אל תהיה כזה נחנח – מה אתה חנוך?"

"ילדים לא מעשנים, גברים כן – אתה תינוק!" "מה כבר יכול להיות, קח סיגריה, תנסה, תהיה גבר, תהיה קולי" "כן, הוא רוצה למצוא חן בעיני המדריכים, בגלל זה הוא לא מעשן" "אולי אתה בכלל שטינקר של המדריכים. עכשיו אתה תלך לספר למדריכים מי עישן ומי לא."

"כן... הוא מלשן – אם אתה לא מלשין אז תיקח סיגריה." הוא מלקק להנהלה ולמדריכים. "הוא פחדן" והתחילו לשיר את השיר – "השפן הקטן שכח לסגור הדלת..." וכל זה מלווה בצחוקים מלגלים. רציתי לומר להם שלא כולם צריכים להיות אותו הדבר, שמותר לכל אדם לבחור לו את דרך חייו, שאסור למי שעוסק בספורט לעשן כי זה פוגע בכושר.

רציתי לשאול מה הכיף הגדול בלהסריח מעשן, בכך שהשיניים מקבלות צבע צהבהב או בשיעול של הבוקר. אבל שתקתי. היה לי קשה לפתוח את הפה. כי כולם – ממש כולם "טיפסו" עלי. ואז התחלתי לחשוב אולי הם צודקים. אולי אני באמת תינוק, ומה יקרה אם אקח סיגריה אחת, רק אחת כדי שהם יפסיקו את ההצקות. רק כדי להוכיח להם שאני גבר. ואולי רק סיגריה אחת תגרום להם להסתכל עלי באור אחר, תראה אותי כמישהו "שווה", בחור קול, ואולי זה באמת תענוג כזה גדול אחרת מה מושך את כולם לעשן? כמה תענוגות כבר יש לי בעולם הזה. וחוץ מזה, רק סיגריה אחת, מה כבר יכול לקרות מסיגריה אחת? הרגשתי קרוע בין שני קולות מנוגדים: האחד אומר: "קח, מה אכפת לך, הם יאהבו אותך, יהיו חברים יותר טובים שלך, ויפסיקו "לרדת" עליך".

והקול השני שאומר: "תהיה אתה. תדבוק באמונה שלך, בייחודיות שלך. אתה יודע שזה מזיק ואסור". ואני נקרע בין שני הקולות...

גרסה נוספת:

מעולם לא נמשכתי לזה. בעצם, כל הרעיון נראה לי אדיוטי לשרוף את דמי הכיס המעטים שיש לי, שלא לדבר על הריח, והצורך להתחבא ולהסתתר וכו'. אז למה אתמול קרה מה שקרה?

זה זמן רב שאני מנסה "לצוד" את תשומת ליבה. אני מוצא את עצמי יותר ויותר חושב עליה, על החיוך שלה, על איך נראה השיער שלה כשהיא מפזרת את "הקוקו". על הצורה שהיא הולכת או רוקדת. בהתחלה רק הסתכלתי עליה בהגנב בלי רצון למשוך תשומת לב. עם הזמן ניסיתי בעדינות להתקרב אליה. השתדלתי לשבת על

ידה בפעולות, או בחדר האוכל או על הדשא. אבל נדמה שכל הניסיונות להתקרב עלו בתוהו. עד אותו אחר הצהריים.

ובכן, אתמול "נעלמו" החבר'ה לפינת העישון ובגלל שגם "היא" הצטרפה אליהם מצאתי את עצמי עם כל החבר'ה בפינת העישון – מקום שאני לא הולך אליו בדרך כלל.

כולם "שלפו" מצתים וסיגריות מכיסים נחבאים ורק אני עמדתי שם איתם בלי סיגריה, סתם מדבר ומתלוצץ עם כולם. כשמזווית העין אני כל כך מתבונן בה. אני לא זוכר איך זה התחיל. אבל משהו שמישהו אמר הסב את תשומת ליבם לעובדה שאני לא מעשן ואז התחילו ההערות, ה"עקיצות" וה"צחוקים". הם אמרו:

"אל תהיה כזה נחנח – מה אתה חנון?"

"ילדים לא מעשנים, גברים כן – אתה תינוק!" "מה כבר יכול להיות, קח סיגריה, תנסה, תהיה גבר, תהיה קולי" "כן, הוא רוצה למצוא חן בעיני המדריכים, בגלל זה הוא לא מעשן" "אולי אתה בכלל שטינקר של המדריכים. עכשיו אתה תלך לספר למדריכים מי עישן ומי לא."

"כן... הוא מלשן – אם אתה לא מלשין אז תיקח סיגריה." הוא מלקק להנהלה ולמדריכים. "הוא פחדן" והתחילו לשיר את השיר – "השפן הקטן שכח לסגור הדלת..." וכל זה מלווה בצחוקים מלגלגים. וכשהיא הצטרפה והוסיפה: "הוא כנראה תינוק" – זה כאב לי ממש. רציתי לומר להם שלא כולם צריכים להיות אותו הדבר, שמותר לכל אדם לבחור לו את דרך חייו, שאסור למי שעוסק בספורט לעשן כי זה פוגע בכושר.

רציתי לשאול מה הכיף הגדול בלהסריח מעשן, בכך שהשיניים מקבלות צבע צהבהב או בשיעול של הבוקר. אבל שתקתי. היה לי קשה לפתוח את הפה. כי כולם – ממש כולם "טיפסו" עלי. ואז התחלתי לחשוב אולי הם צודקים. אולי אני באמת תינוק, ומה יקרה אם אקח סיגריה אחת, רק אחת כדי שהם יפסיקו את ההצקות. רק כדי להוכיח להם שאני גבר. ואולי רק סיגריה אחת תגרום לה להסתכל עלי באור אחר, תראה אותי כמישהו "שווה", בחור קול, ואולי זה באמת תענוג כזה גדול אחרת מה מושך את כולם לעשן? כמה תענוגות כבר יש לי בעולם הזה. וחוץ מזה, רק סיגריה אחת, מה כבר יכול לקרות מסיגריה אחת? הרגשתי קרוע בין שני קולות מנוגדים: האחד אומר: "קח, מה אכפת לך, זו הדרך לליבה, הם יאהבו אותך, יהיו חברים יותר טובים שלך, ויפסיקו "לרדת" עליך".

והקול השני שאומר: "תהיה אתה. תדבוק באמונה שלך, בייחודיות שלך. אתה יודע שזה מזיק ואסור".

ואני נקרע בין שני הקולות...